

ความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน

จิรกุล กรบสอน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

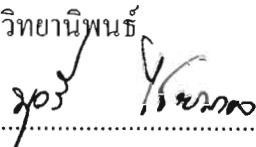
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

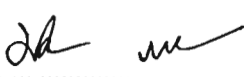
กุมภาพันธ์ 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

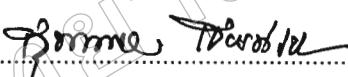
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จิรกุล ครอบสอน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

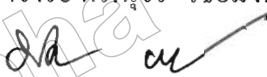

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

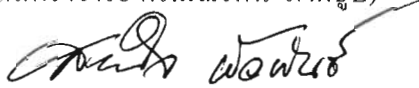

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาคารูป)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เชียรพิเชฐ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาคารูป)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รชนีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)
วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา

จากมหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรีย์ ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์
ภาครูป อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ รวมทั้งประธาน
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทรวาดี เขียวพิเชฐ และกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายใจ พัวพันธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นที่
เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้อนุญาตให้
ลาศึกษาต่อ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่าง
การศึกษาและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้อำนวยการ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดชลบุรี หัวหน้าหน่วยเฝ้าระวังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัด
ชลบุรี พยาบาลวิชาชีพ นักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลตลอดจนให้
ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณน้อง ๆ ในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็ก จังหวัดชลบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยบูรพาที่พิจารณาให้ทุนอุดหนุนและส่งเสริม
วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา ภาคต้น ปีการศึกษา 2554

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์กลุ่มวิชาการพยาบาลเด็กทุกท่าน ตลอดจนน้อง ๆ
ผู้ร่วมงานทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณน้องชายที่ได้ดูแลให้กำลังใจและ
สนับสนุนทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ
กตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้
ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาตราบนับไม่ถ้วน

จิรกุล ครอบสอน

53910945: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก ; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: ความเครียด / พฤติกรรมการเผชิญความเครียด / วัยรุ่น / สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จรรยาบรรณ : ความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของวัยรุ่นในสถาน

พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (STRESS AND COPING BEHAVIORS AMONG ADOLESCENTS IN THE OBSERVATION AND PROTECTION CENTER) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นุจรีย์ ไชยมงคล, Ph.D., มณีรัตน์ ภาณุรูป, ปร.ด. 91 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยแบบบรรยายเชิงหาความสัมพันธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียด พฤติกรรมการเผชิญความเครียด และความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างคือวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากวัยรุ่นอายุระหว่าง 11-18 ปีที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งหมด 110 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤษภาคม 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบวัดความเครียดสวนปรุง และแบบวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของ Jalowice ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าครอนบาค ได้เท่ากับ .90 และ .85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเครียดเท่ากับ 50.96 ($SD = 13.07$) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.5) มีความเครียดอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการเผชิญความเครียดโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 112.46 ($SD = 14.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมการเผชิญความเครียด พบว่าด้านการจัดการกับปัญหามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.89 ($SD = 6.47$) ด้านการจัดการกับอารมณ์เท่ากับ 25.74 ($SD = 5.08$) และด้านการจัดการปัญหาทางอ้อมเท่ากับ 42.84 ($SD = 6.12$) ความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .463, p < .001$) และความเครียดมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการเผชิญความเครียดทั้งสามด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การจัดการกับปัญหา ($r = .241, p < .05$) การจัดการด้านอารมณ์ ($r = .562, p < .001$) และการจัดการปัญหาทางอ้อม ($r = .397, p < .001$) การเปรียบเทียบความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดตามความแตกต่างของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลา และจำนวนครั้งที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความเครียดสูงกว่าเพศชาย ($t = -2.269, p < .05$) ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นาน 90 วัน หรือน้อยกว่า มีความเครียดมากกว่าที่อยู่นานกว่า 90 วัน ($t = 2.976, p < .01$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ($d = -9.217, p < .01$) แต่พบว่าอายุ ระยะเวลา และจำนวนครั้งที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าพยาบาลหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพวัยรุ่นที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรจัดกิจกรรมเพื่อลดความเครียด และส่งเสริมการมีพฤติกรรมการเผชิญความเครียดที่เหมาะสมต่อไป

53910945: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEY WORDS: STRESS / COPING BEHAVIORS / ADOLESCENTS / THE OBSERVATION
AND PROTECTION CENTER

CHIRAKUN KHROBSORN: STRESS AND COPING BEHAVIORS AMONG
ADOLESCENTS IN THE OBSERVATION AND PROTECTION CENTER. ADVISORY
COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D., MANEERUT PHAKTOOP, Ph.D. 91 P.
2012.

The purposes of this descriptive correlational research were to examine stress and coping behaviors, and to examine relationships between stress and coping behaviors of adolescents in the Observation and Protection Center. Simple random sampling was used to recruit 110 adolescents aged between 11-18 years admitted in the Observation and Protection Center in Chon Buri province. Data were collected in May 2011. Research instruments included the demographic questionnaire, the scale of Suanprung Stress Test, and the Jalowice's scale of coping behaviors. Their Cronbach's alpha coefficients were .90 and .85, respectively. Data analyses included frequency, percent, mean, standard deviation, range, Pearson's Correlation, t-test and One – way ANOVA.

The results revealed that the sample had mean of the stress score of 50.96 ($SD = 13.07$). Most of the sample was in the high stress level (54.5 %). Mean score of the coping behaviors was 112.46 ($SD = 14.78$). When considering each dimension of the coping behaviors, mean score of the problem focus coping was 43.89 ($SD = 6.47$), mean score of the emotional focus coping was 25.74 ($SD = 5.08$), and mean score of the palliative coping was 42.84 ($SD = 6.12$). There was a significantly positive correlation between stress and coping behavior ($r = .463, p < .001$). Moreover, there were significantly positive correlation between stress and all 3 dimensions of the coping behaviors; problem focus coping ($r = .241, p < .05$), emotional focus coping ($r = .562, p < .001$), and palliative coping ($r = .397, p < .001$). There were comparison of stress and coping behaviors among the differences of the sample's gender, age, educational level, duration and number of time admitted in the Observation and Protection Center. It was found to be significantly different in that girls were higher stress than boys ($t = -2.269, p < .05$), duration of admission of 90 days or less had more stress than admitted > 90 days ($t = 2.976, p < .01$), and the sample with high school education had coping behaviors better than those with secondary school education ($d = -9.217, p < .01$). However, there were no significantly difference of coping behaviors among the differences of the sample's age, duration and number of time admitted in the Observation and Protection Center ($p > .05$).

These findings suggest that nursing staffs who work in the Observation and Protection Center should plan an intervention program to help decrease stress and promote appropriated coping behaviors in the future.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ก
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ใช้ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
วัยรุ่นและวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยง.....	10
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน.....	16
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี.....	18
การพยาบาลแบบองค์รวม.....	20
แนวความคิดและพฤติกรรมในการเผชิญความเครียด.....	23
ความเครียดและพฤติกรรมในการเผชิญความเครียดในวัยรุ่น.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิจัย.....	39
ข้อมูลส่วนบุคคล.....	39
คะแนนความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียด โดยรวมและแยก รายด้าน.....	41
ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียด.....	46
ความแตกต่างของความเครียดและพฤติกรรมการเผชิญความเครียดในกลุ่ม ตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันของอายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาและจำนวน ครั้งที่อยู่ในสถานพินิจฯ และการใช้สารเสพติด.....	47
5 สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล.....	51
การอภิปรายผล.....	52
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	58
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก.....	67
ภาคผนวก ข.....	76
ภาคผนวก ค.....	83
ภาคผนวก ง.....	88
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง	40
2 ช่วงคะแนน จำนวน และร้อยละของระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่าง	41
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนความเครียดรายข้อ	42
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยของคะแนนพฤติกรรมกาเพชฌ ความเครียด	43
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยของคะแนนพฤติกรรมกาเพชฌ ความเครียด	44
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างพฤติกรรมกาเพชฌความเครียด ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและรายด้าน	47
7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความเครียดในกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน ของอายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาและจำนวนครั้งที่อยู่ในสถานพินิจฯ และ การใช้สารเสพติด	48
8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกาเพชฌความเครียดในกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความแตกต่างกันของ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาและจำนวนครั้งที่อยู่ ในสถานพินิจฯ และการใช้สารเสพติด	49